

ΒΗΜMagazino

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ
ΤΟΥ ΦΕΛΙΣ ΕΙΝΑΙ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΑΜΗΛΩΝ ΤΟΝΩΝ

CAELEB

DRESSER

ΙΕΡΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ ΣΠΑΝΙΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ Σ. 12
ΠΡΟΣΩΠΑ ΛΙ ΚΡΑΣΝΕΡ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΡΑΝΙΩΤΗ, ΤΖΑΝ ΓΙΑΜΑΝ Σ. 24, 28, 34
ΚΟΣΜΟΣ ΕΞΩΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 007 & ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ Σ. 18, 26

ΚΕΪΛΕΜΠ ΝΤΡΕΣΕΛ Ο ΕΠΙΜΟΝΟΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΑΑΚΗ

Βαδίζει προς τον βατήρα της πισίνας. Αυτός ο αγέρωχος, clean cut τύπος από τη Φλόριδα, με ύψος 1,91 μ., κουβαλά μαζί του ένα μπλε κομμάτι ύφασμα, μία μπλε μπαντάνα με ζωγραφισμένες επάνω της αγελαδίστσες. Την τυλίγει στο χέρι του, προσεύχεται στην άκρη της πισίνας, την τοποθετεί προσεκτικά πίσω από τον βατήρα. Περιμένει το σύνθημα και βουτά με έναν και μόνο στόχο: τη νίκη. Ο 23χρονος Κέιλεμπ Ντρέσελ δεν αποτελεί μια τυχαία περίπτωση αθλητή. Η παγκόσμια κολύμβηση υποκλίθηκε στο μεγαλείο του, καθώς στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Υγρού Στίβου που διεξήχθη πριν από μερικές εβδομάδες στην πόλη Γκουάνγκτζου της Νότιας Κορέας κατέκτησε συνολικά οκτώ μετάλλια, εκ των οποίων τα έξι χρυσά, καταρρίπτοντας μάλιστα το ρεκόρ στα 100 μ. πεταλούδα του υπερπρωταθλητή Μάικλ Φελπς, του ανθρώπου που έχει περάσει στην ιστορία του αθλητισμού κατακτώντας 28 ολυμπιακά μετάλλια (τα 23 χρυσά). Φυσικά ανακηρύχθηκε κορυφαίος άνδρας κολυμβητής της διοργάνωσης, κάτι που είχε συμβεί και πριν από δύο χρόνια, στο Παγκόσμιο της Βουδαπέστης. Και όσο οι πηχναίοι τίτλοι των εφημερίδων κραυγάζουν ότι η αμερικανική κολύμβηση έχει ανακαλύψει στο πρόσωπό του τον νέο Μάικλ Φελπς, εκείνος φαίνεται να σηκώνει αδιάφορα τους ώμους δηλώνοντας: «Δεν με ενδιαφέρει να είμαι ο διάδοχος κανενός». Ο 23χρονος είναι αποφασισμένος να αφήσει το δικό του σημάδι στις διεθνείς πισίνες.

Η καρδιά του πρωταθλητή

Πίσω όμως από τα ατσάλινα νεύρα του υπεραθλητή κρύβεται μια ευαίσθητη ψυχή. Αυτή η μπλε μπαντάνα, όπως έχει δηλώσει, είναι το πολυτιμότερο αντικείμενο στον κόσμο για εκείνον. Ανήκε στην Κλερ Μακ Κουλ, την καθηγήτριά του Μαθηματικών στο Λύκειο Clay στο Γκριν Κόουβ Σπρινγκς της Φλόριδας όπου φοιτούσε, η οποία έφυγε από τη ζωή στις 20 Νοεμβρίου 2017, έχοντας δώσει για περίπου δύο χρόνια μάχη με τον καρκίνο. Η Μακ Κουλ αποτέλεσε ουσιαστικά τον μέντορά του. Από τον Δεκέμβριο του 2013 μέχρι τον Μάιο του 2014 ο σημερινός σουπερστάρ της κολύμβησης είχε αποτραβηχτεί από το άθλημα. Ήταν μια δύσκολη περίοδος, στην οποία η

Ο 23χρονος αθλητής του υγρού στίβου, μετά τον θρίαμβο των οκτώ μεταλλίων στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Υγρού Στίβου στη Νότια Κορέα, θεωρείται επάξια ο νέος σουπερστάρ της πισίνας. Το BHMAGAZINO ανατρέπει στην πορεία του και αποκαλύπτει τι «σκιάζει» το αστραφτερό χαμόγελό του.

παρουσία της καθηγήτριάς του φαίνεται να έπαιξε καθοριστικό ρόλο. «Απλώς το μυαλό μου χρειαζόταν ένα μικρό διάλειμμα. Είχα κάποιους δαίμονες μέσα μου που πολεμούσα» έχει δηλώσει ο ίδιος για εκείνη την περίοδο. Το 2015 όμως η Μακ Κουλ διαγνώστηκε με καρκίνο του μαστού. Μέχρι τότε σήμα κατατεθέν για τον Ντρέσελ αποτελούσαν τα εδάφια της Βίβλου που αποτύπωνε στο πρόσωπό του κατά τη διάρκεια των αγώνων. Για πρώτη φορά το 2016 έγραψε το όνομά της στο δεξί του μάγουλο και σχεδίασε μια ροζ κορδέλα στο αριστερό, η οποία αποτελεί το σύμβολο της ευαισθητοποίησης γύρω από τον καρκίνο του μαστού. Τότε ήταν που σημείωσε το πρώτο του παναμερικανικό ρεκόρ στα 50 μ. ελεύθερο.

Λίγους μήνες αργότερα ο 19χρονος, τότε, Ντρέσελ συμμετείχε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. Επιστρέφοντας στις ΗΠΑ, στο στήθος του κρέμονταν δύο χρυσά μετάλλια από τους αγώνες των 4x100 μ. ελεύθερο και 4x100 μ. μεικτή ομαδική, ενώ κατάφερε να συμμετάσχει και στον τελικό των 100 μ. ελεύθερο, όπου κατετάγη έκτος. Η αγαπημένη του καθηγήτριά δεν μπόρεσε να ταξιδέψει στη Βραζιλία ώστε να τον καμαρώσει στις πισίνες και τον παρακολουθούσε ανελλιπώς από την τηλεόραση. Λίγους μήνες αργότερα έφυγε από τη ζωή. Ήταν 62 ετών. Η Μακ Κουλ, πιθανότατα εξαιτίας της χημειοθεραπείας στην οποία υποβλήθηκε, είχε αρκετές μπαντάνες στην κατοχή της. Μετά τον θάνατό της, ο σύζυγός της έδωσε από μία στις τρεις κόρες τους και δώρισε μία τέταρτη στον Κέιλεμπ Ντρέσελ. Τον Μάρτιο του 2018 εκείνος εμφανίστηκε με αυτή στο κολεγιακό πρωτάθλημα προχωρώντας προς την πισίνα, κρατώντας την ανάμεσα στα χείλη του. Ακόμη και οι λιγότερο παρατηρητικοί θα έχουν διακρίνει πλέον αυτό το μπλε πανί που κρατά ο Ντρέσελ όταν ανεβαίνει στο βάθρο των νικητών. Είναι η μπαντάνα της καθηγήτριάς του, την οποία δένει στο μετάλλιο του αμέσως μόλις αυτό περαστεί στον λαιμό του. Έτσι ακουμπά το δεξί του χέρι επάνω στην καρδιά του και ακούει τον εθνικό ύμνο των ΗΠΑ. «Με αγάπησε και την αγάπησα. Τόσο απλά. Αυτή η μπαντάνα είναι το τελευταίο κομμάτι που έχω από εκείνη. Θέλω απλά να την έχω μαζί μου σε αυτό το ταξίδι» έχει δηλώσει.

● Με τη γνωστή πλέον μπλε μπαντάνα, η οποία ανήκε στην αγαπημένη του καθηγήτριά που δεν είναι πια στη ζωή, εμφανίστηκε ο αμερικανός κολυμβητής στους πρόσφατους αγώνες του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Υγρού Στίβου της Γκουάνγκτζου. Οκτώ μετάλλια ήταν η συγκομιδή του.

«

Σήμα κατατεθέν
του είναι τα
εντυπωσιακά
τατουάζ που
έχει επιλέξει για
να καλύψει το
αριστερό χέρι
και τον ώμο του
και τα οποία
κατά καιρούς
παραλλάσσει

»

ΟΙ ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΛΟ

Μέσα στη ζέση του καλοκαιριού φυσάει το δροσερό αεράκι της άνοιξης, φέρνοντας μαζί του αίσθηση ελπίδας. «Πάσχα του Καλοκαιριού» αποκαλούν τον εορτασμό της Κοίμησης της Θεοτόκου, γιατί όπως και το Πάσχα προαναγγέλλει την υπέρβαση του θανάτου. Όμως ο «Δεκαπενταύγουστος» δεν αφορά μόνο τους πιστούς. Στη συλλογική συνείδηση η Παναγία παραμένει ταυτισμένη με τη μάνα, με αυτή την τεράστια παρηγορητική και συγχωρητική αγκαλιά που μας περιμένει πάντα ορθάνοιχτη. Η μάνα του Θεού αλλά και των ανθρώπων τιμάται απ' άκρη σ' άκρη της χώρας. Πιο προβεβλημένα πανηγύρια και εορτασμοί παραμένουν βεβαίως αυτά στην Παναγία της Τήνου, στην Εκατονταπυλιανή της Πάρου, και της Παναγίας Σουμελά, για τα οποία θα γίνουν και πάλι πολλά ρεπορτάζ στην τηλεόραση και θα αφιερωθούν αρκετές σελίδες στον Τύπο. Εμείς δοθείσης της ευκαιρίας κάνουμε ένα διανοητικό ταξίδι σε όλη την Ελλάδα. Με στάσεις σε μοναστήρια και εκκλησίες που είναι αφιερωμένα στη Χάρη της. Σε όσα γιορτάζουν αυτές τις μέρες αλλά και σε άλλες σημαντικές μονές όπου φυλάσσονται κειμήλια μοναδικής αξίας και εικόνες της Παναγίας που θεωρούνται θαυματουργές. Την ίδια στιγμή, με τη συνδρομή της ιστορικού Τέχνης Μαρίας Μιγάδη ταξιδεύουμε και στον κόσμο της τέχνης. Για να σταθούμε μπροστά στη μορφή της Παναγίας όπως έχει εμπνεύσει τους αγιογράφους και τους εικαστικούς καλλιτέχνες και έχει αποτυπωθεί σε σημαντικά έργα.

Εξερευνώντας τον Άγιον Όρος

Αφιερωμένος στην Κοίμηση της Θεοτόκου ο Ναός Πρωτάτου (από το Άγιος Πρώτος, δηλαδή ο επικεφαλής όλων των καλογέρων), στο κέντρο του οικισμού των Καρυών, θεωρείται ο παλαιότερος όλων των καθολικών του Αγίου Όρους, με την αρχική μορφή του να χρονολογείται στον 10ο αιώνα. Στο εσωτερικό του διασώζονται θαυμάσιες τοιχογραφίες, ανάμεσά τους και σκηνές

Ο εορτασμός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου ως αφορμή για ένα οδοιπορικό στις αφιερωμένες στη Χάρη της μονές που διαθέτουν σημαντικά ιερά κειμήλια και εικόνες πραγματικά θαυματουργές.

από τον βίο της Παναγίας. Η εικονογράφηση αποδίδεται στον Μανουήλ Πανσέληνο που γεννήθηκε τον 13ο αιώνα στη Θεσσαλονίκη και θεωρείται ο σημαντικότερος αγιογράφος της Μακεδονικής Σχολής. Ανάμεσα στα μεγάλης αξίας κειμήλια που φιλοξενεί ο ναός περιλαμβάνεται η εικόνα της Παναγίας Βρεφοκρατούσας που αποκαλείται «Άξιον Εστί» καθώς θεωρείται πως μπροστά της ο αρχάγγελος Γαβριήλ έψαλε για πρώτη φορά τον ομώνυμο ύμνο. Ένα από τα σημαντικότερα μοναστήρια της χερσονήσου του Αθώ, η αφιερωμένη στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου Μονή Βατοπαιδίου, περιλαμβάνει στην πλούσια συλλογή της δεκάδες σημαντικές εικόνες της Παναγίας, κάποιες εκ των οποίων θεωρούνται θαυματουργές. Η Παναγία η Βηματάρισσα ή Κτητόρισα σχετίζεται με ένα θαύμα που έγινε τον 10ο αιώνα: Όταν άραβες πειρατές επέδραμαν στη Μονή, ο ιεροδιάκονος Σάββας έριξε την εικόνα μαζί με το κερί που έκαιγε μπροστά της και με τον σταυρό του Μεγάλου

Κωνσταντίνου σε ένα πηγάδι. Οι πειρατές τον συνέλαβαν. Όταν, έπειτα από 70 χρόνια, ελευθερώθηκε, επέστρεψε υπέρμηρος στη Μονή για να υποδείξει το σημείο που είχε κρύψει την εικόνα, την οποία βρήκαν με τη λαμπάδα πάντα αναμμένη. Η Παναγία Παραμυθία (πάντα στη Μονή Βατοπαιδίου) είναι αφιερωμένη σε παρέμβαση της Θεοτόκου που έσωσε τη μονή από πειρατές. Η Παναγία Εσφαγμένη είναι μια τοιχογραφία του 14ου αιώνα: Κατά την παράδοση, ένας πεινασμένος ιεροδιάκονος παραπονέθηκε μπροστά της «μέχρι πότε θα σε υπηρετώ και εσύ δεν θα φροντίζεις για την τροφή μου;» και τη μαχαίρωσε. Η εικόνα άρχισε να αιμορραγεί και ο ένοχος να εκλιπαρεί τη συγχώρηση της Παναγίας, την οποία και έλαβε. Όμως, το χέρι με το οποίο κρατούσε το μαχαίρι παραμένει αναλλοίωτο και φυλάσσεται μέχρι σήμερα. Τέτοιες, παράξενες ιστορίες πίστης, τιμωρίας και συγχώρησης είναι συνδεδεμένες και με την Παναγία την Ελαιοβρύτισσα, την Παναγία

1. Η εικόνα της Παναγίας Παραμυθίας από την Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου.
2. Η εικόνα της Παναγίας της Μεγαλοσπηλαιώτισσας από την Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου.
3. Η Παναγία η Βηματάρισσα ή Κτητόρισα από το Βατοπαίδι.

Παντάνασσα, την Παναγία Πυροβοληθείσα, την Παναγία Αντιφωνήτρια... Δεν είναι όμως το Βατοπαίδι η μοναδική μονή του Αγίου Όρους όπου φυλάσσονται σημαντικές για την ορθόδοξη πίστη αλλά και για την ιστορία της εκκλησιαστικής τέχνης εικόνες. Στη Μεγίστη Λαύρα υπάρχουν η Παναγία Οικονόμισσα και η Παναγία Κουκουζελίσσα, στη Μονή Ιβήρων η Παναγία Πορταΐτισσα, στη Μονή Παντοκράτορος η Παναγία Γερόντισσα, στη Μονή Φιλοθέου η Παναγία Γλυκοφιλούσα, στη Μονή Δοχειαρίου η Παναγία Γοργοεπήκοος, στη Μονή Χιλανδαρίου η Παναγία Τριχερούσα, στη Μονή Κουτλουμουσίου η Φοβερά Προστασία. Στο «Περιβόλι της Παναγίας», όπως αποκαλείται το Άγιον Όρος, η Χάρη της τιμάται κάθε στιγμή της μέρας παντού, από τις χρυσοστολισμένες εκκλησίες των μεγάλων μονών μέχρι τα πιο ταπεινά ερημητήρια.

Οι εικόνες του Ευαγγελιστή Λουκά

Λέγεται πως το ασημένιο κάλυμμα που προστατεύει την εικόνα της Παναγίας της Προυσιώτισσας το δώρισε ο Γεώργιος Καραϊσκάκης που φιλοξενήθηκε στη μονή για να θεραπευτεί από κάποια ασθένεια. Η εικόνα που κατά την παράδοση είναι έργο του Ευαγγελιστή Λουκά θεωρείται ακόμα θαυματουργή. Το μοναστήρι όπου φιλοξενείται βρίσκεται στο χωριό Προυσός της Ευρυτανίας, σκαλωμένο σε έναν κάθετο βράχο. Έργο του Ευαγγελιστή Λουκά θεωρείται και η εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου που φυλάσσεται στο μοναστήρι της Παναγίας Μαλεβής στον Πάρνωνα. Το όνομά της προέρχεται από τον Μαλεβό, την ψηλότερη κορυφή του βουνού. Στην εορτή της Απόδοσης της Κοιμήσεως της Υπεραγίας Θεοτόκου, στις 23 Αυγούστου, γίνεται μεγάλο προσκύνημα. Μία ακόμα από τις 70 εικόνες που λέγεται πως αγιογράφησε ο Ευαγγελιστής Λουκάς φυλάσσεται στην «κρεμασμένη» πάνω από το φαράγγι του Δαφνώνα στην Κυνουρία Μονή της Παναγίας Ελώνας. Όσο για την Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου, κτίστηκε το 362 μ.Χ., πρόκειται δηλαδή αν όχι για το παλαιό-

●
Το Μοναστήρι
της Παναγίας
της Χοζοβιώτισσας
στην Αμοργό.

Απόδραση

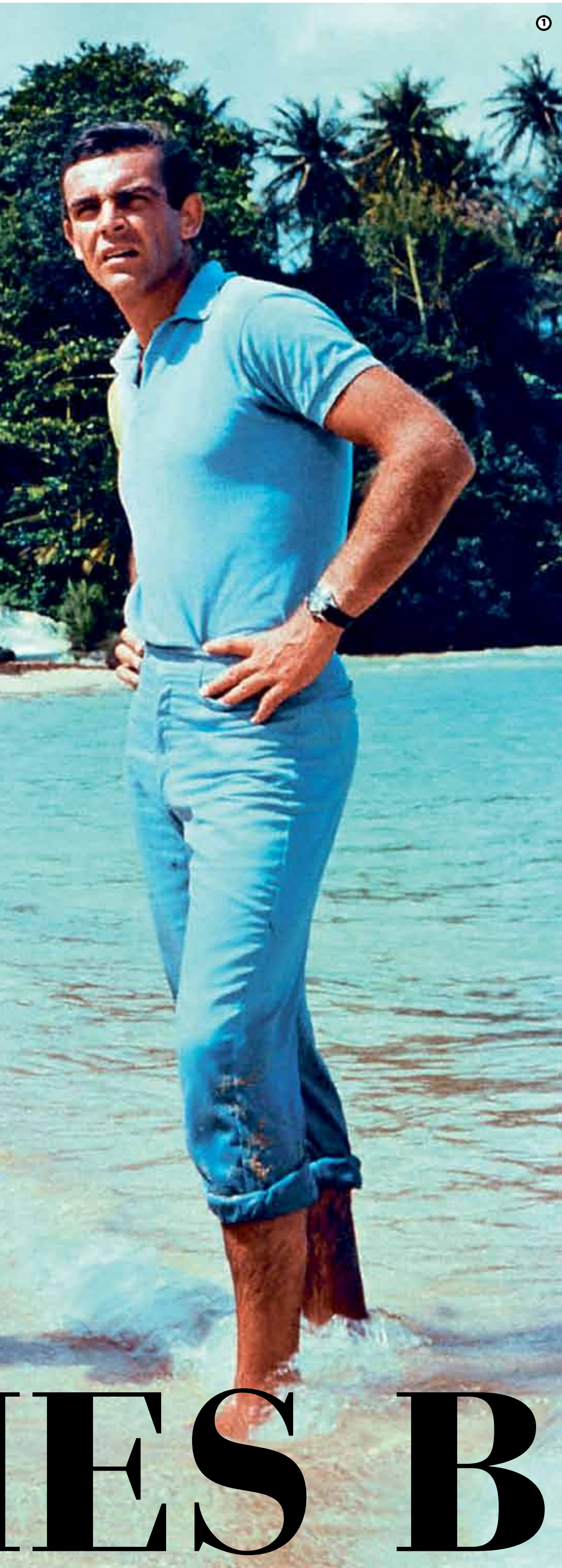
Εξωτικοί
και άλλοι
προορισμοί
στην 57χρονη
ιστορία του
007,
του πιο
διάσημου
πράκτορα στον
κινηματογράφο.

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Σε μια πρόσφατη παρουσί-
αση της επερχόμενης ταινί-
ας Τζέιμς Μποντ, το μέχρι
στιγμής επονομαζόμενο
«Bond 25» που θα δούμε
τον Απρίλιο του 2020, η
παραγωγός Μπάρμπαρα
Μπρόκολι έδωσε ιδιαίτε-
ρη σημασία στο «πνευματι-
κό σπίτι του Τζέιμς Μποντ»,
στην Τζαμάικα. Πράγμα-
τι, το νησί της Καραϊβικής
έχει παίξει τεράστιο ρόλο
στην ανάπτυξη του θρύλου
Μποντ, πρώτα μέσω της λο-
γοτεχνίας και εν συνεχεία
της έβδομης τέχνης. Για-
τί, βέβαια, εκεί βρίσκεται
το σπίτι του «πατέρα» του
Τζέιμς Μποντ, του βρετανού
συγγραφέα Ιαν Φλέμινγκ,
ο οποίος ήδη από τα τέλη
των 40s είχε αποφασίσει
να αποκτήσει μια κατοικία
στην πολυαγαπημένη του
Τζαμάικα, η οποία μετέπει-
τα αποτέλεσε τη βάση του
για τη συγγραφή των ιστο-
ριών του πράκτορα 007. Ο
Φλέμινγκ αναζητούσε ένα
ήσυχο, ζεστό μέρος για
τους μήνες του χειμώνα και
η Τζαμάικα αποδείχθηκε
ιδανικό καταφύγιο· η ιδέα
μάλιστα ανήκε πιθανότατα
στον φίλο του Φλέμινγκ,
τον θεατρικό συγγραφέα
και ηθοποιό Νόελ Κάου-
αρντ. Εκεί λοιπόν ο Φλέ-
μινγκ έχτισε το σπίτι των
ονείρων του, το οποίο
ονόμασε «GoldenEye»,
τίτλος, ως γνωστόν, και
της 17ης ταινίας Τζέιμς
Μποντ, η οποία γυρίστηκε
την περίοδο που τον 007
υποδυόταν ο Πιρς Μπρό-
σαν. Από εκεί, από την
Τζαμάικα, όπως η Μπρό-
κολι αποκάλυψε μιλώντας
για την τελευταία περιπέ-
τεια του Μποντ, θα αρχί-
ζει το ξετύλιγμα της ιστο-
ρίας του «Bond 25», γιατί
εκεί βρίσκεται το σπίτι του
πράκτορα· αν υποθέσουμε
ότι ο Μποντ έχει όντως ένα
σπίτι, αφού στην πραγματι-
κότητα σπίτι του είναι ο κό-
σμος ολόκληρος, και αυτός
ο κόσμος δεν είναι πάντα...
αρκετός. Με αφετηρία την
Τζαμάικα, οι χώρες από τις
οποίες ο Τζέιμς Μποντ ανα-

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΝ JAM

1. Η Ούρσουλα Αντρες και ο Σον Κόνερι στα Γελαστά Νερά της Τζαμάικα στα γυρίσματα του «Dr. No».
2. Η βίλα GoldenEye του Ιαν Φλέμινγκ στην Τζαμάικα.
3. Η Χάλι Μπέρι και ο Πιρς Μπρόσναν στο «Πέθανε μια άλλη μέρα» που κοπιάρει την εισαγωγή του «Dr. No» με τους Κόνερι - Αντρες.

μένεται να περάσει κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων της τελευταίας ταινίας του είναι η Νορβηγία, η Αγγλία και η Ιταλία. Η Τζαμάικα κρατά περίοπτη θέση σε ό,τι αφορά τις «καλοκαιρινές» τοποθεσίες όπου ο βρετανός πράκτορας έχει αφήσει τα ίχνη του. Από τα κρουστάλλινα, καταγάλανα νερά της, εξάλλου, δεν αναδύθηκε η Ούρσουλα Αντρες ως Χάνεϊ Ράιντερ στις αρχές της δεκαετίας του 1960, μαγνητίζοντας με το εκτυφλωτικό κατάλευκο μπικίνι της (για να μην αναφερθώ στο ίδιο το σώμα) το βλέμμα του Σον Κόνερι; Ήταν ο πρώτος χώρος γυρι-

σμάτων της ταινίας «Δρ Νο» («Dr. No», 1962). Οι παραγωγοί της Αλμπερτ Μπρόκολι και Χάρι Σάλτσμαν, αφού πρώτα επισκέφθηκαν τα σημεία μαζί με τον σκηνοθέτη Τέρενς Γιανγκ, αποφάσισαν αμέσως ότι η Τζαμάικα θα ήταν η τοποθεσία των πρώτων γυρισμάτων της ταινίας Μποντ. Η ονομασία εκείνης της μαγικής παραλίας ήταν... Γελαστά Νερά (Laughing Waters) και αποτελούσε τμήμα της περιοχής Οκτώ Ποτάμια (Ocho Rios). Λίγο αργότερα το ζευγάρι Κόνερι - Αντρες λούζεται στα ορμητικά νερά του Dunn's River Falls, μια σκηνή η οποία ακόμη

και σήμερα συγκαταλέγεται στις πιο αισθησιακές στην ιστορία των ταινιών Μποντ. Σαραντά χρόνια αργότερα, η σκηνή της γυναίκας-γοργόνας που αναδύεται από τα κύματα θα επαναληφθεί σε μια άλλη ταινία Μποντ, το «Πέθανε μια άλλη μέρα» («Die Another Day», 2002). Στην τελευταία περιπέτειά του ως 007, ο Πιρς Μπρόσναν συναντά την πράκτορα Τζινξ Τζόνσον (Χάλι Μπέρι), και πάλι στην Καραϊβική. Βγαίνοντας από το νερό η Μπέρι αποκαλύπτει ένα υπέροχο, αγαλματένιο σώμα με πορτοκαλί μπικίνι και λευκή ζώνη.

IES BOND

ΛΙ ΚΡΑΣΝΕΡ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΟΚ

Τη γνωρίζουμε ως τη σύζυγο ενός εκ των σπουδαιότερων αμερικανών ζωγράφων αλλά μία έκθεση στο Barbican του Λονδίνου τη βγάζει επιτέλους από τη σκιά του.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Σε μια συνέντευξή της λί-γο πριν πεθάνει έκανε έναν σύντομο απολογισμό της ζωής της: «Υπήρξα γυναίκα, Εβραία, χήρα, πολύ καλή ζωγράφος που να πάρει, και παραήμουν ανεξάρτητη». Όσο ζούσε, η Λι Κράσνερ (1908-1984) έβλεπε τους κριτικούς και το κοινό να εστιάζουν στην πρώτη παράμετρο που συγκροτούσε την ταυτότητά της. «Με θεωρούσαν “dame” μολονότι ήμουν και ζωγράφος» είχε πει. Να ένας πολύ βασικός λόγος εξαιτίας του οποίου η τέχνη της μπορεί να μη σας λείει τίποτα ακόμη και αν γνωρίζετε ποιου ανδρός υπήρξε η «κυρία». Μια μεγάλη αναδρομική έκθεση αφιερωμένη στο έργο της στο Barbican του Λονδίνου αναλαμβάνει να αλλάξει τη σειρά των προσδιορισμών που αποδίδονταν στην κυρία Τζάκσον Πόλοκ. Στο κάτω-κάτω, πρώτα απ' όλα ήταν μια ταλαντούχα ζωγράφος. «Η δουλειά της ήταν τόσο καλή που ούτε μπορούσες να φανταστείς ότι προερχόταν από γυναίκα» έλεγε ο Χανς Χόφμαν, ένας από τους πιο σημαντικούς δασκάλους τέχνης του 20ού αιώνα, στο πλευρό του οποίου μαθήτευσε. Η έκθεση αποτελεί την πρώτη μεγάλη παρουσίαση της δουλειάς της στην Ευρώπη τα τελευταία πενήντα χρόνια, απ' όταν δηλαδή είχε παρουσιαστεί μια ρετροσπεκτίβα στην γκαλερί Whitechapel, και έχει γίνει ούτε λίγο ούτε πολύ talk of the town σε μια πόλη με ουκ ολίγες επιλογές εικαστικών εκθέσεων.

Θύμα «πολιτισμικού απαρχαίντ»

Στα περίπου εκατό έργα που παρουσιάζονται στο Barbican, πολλά εξ αυτών για πρώτη φορά στη Βρε-

τανία, διαγράφεται η πορεία μιας ανήσυχης καλλιτεχνικά γυναίκας η οποία συμμετείχε στη δημιουργία των έργων της με όλο της το είναι. Είτε ζωγράφιζε τα πρώτα αυτοπορτρέτα της που διαβάζονται σαν απόπειρες έκφρασης ενός προσωπικού ρεαλιστικού ιδιώματος είτε τα κυβιστικά σχέδια στη διάρκεια της μαθητείας της με τον Χόφμαν, ή τα κολλάζ της δεκαετίας του '50, όπου χρησιμοποιούσε ως πρώτη ύλη κομμάτια από παλιότερα έργα της, αλλά και τους τεράστιους πίνακες αφηρημένου εξπρεσιονισμού της σειράς «Night Journeys». Αυτά τα έργα τα είχε ζωγραφίσει τις νύχτες αϋπνίας που ακολούθησαν τον θάνατο του Τζάκσον Πόλοκ στα 44 χρόνια του το 1956.

Ο χαμός του σε αυτοκινητικό δυστύχημα όπου οδηγούσε μεθυσμένος ήταν συντριπτικός για την Κράσνερ. Και ας είχε φθίνει η, ερωτική τουλάχιστον, σχέση τους, καθώς ο Πόλοκ είχε ερωμένη τη νεαρή ζωγράφο Ρουθ Κλίγκμαν, η οποία ήταν μαζί του στο αυτοκίνητο αλλά επέζησε από την ανατροπή του οχήματος. Τα έντονα ακατάστατα χρώματα, φούξια και πορτοκαλί, σε πίνακες όπως ο μήκους τεσσάρων μέτρων «Combat» (1965) ή ο σημαντικά μικρότερος «Another Storm» (1963) που ζωγράφιζε με φρενίτιδα η Κράσνερ, ήταν το «αντίδοτό» της στο πένθος. Αυτή η στυλιστική ευελιξία της στις διάφορες φάσεις της καριέρας της ήταν και το μεγάλο «κρίμα» της που την κατέστησε «αόρατη», τουλάχιστον συγκριτικά με τους υπόλοιπους αφηρημένους εξπρεσιονιστές και συγκεκριμένα με τον Πόλοκ. Η Λι Κράσνερ δεν είχε χαρακτηριστική «υπογραφή» και το έργο

1. Η Λι Κράσνερ φωτογραφημένη από τον Ιρβινγκ Πεν το 1972.
2. Με τον Τζάκσον Πόλοκ στην κουζίνα του σπιτιού τους το 1949. Σε εκείνη άρεσε να μαγειρεύει και σε εκείνον να ψήνει ψωμιά και τάρτες.

της δεν ήταν άμεσα αναγνωρίσιμο. Ούσα αφημένη στην ησυχία της, χωρίς να χρειάζεται να εκπληρώσει προσδοκίες κοινού και κριτικών, η Κράσνερ είχε όλη την ελευθερία να εξωτερικεύσει στους καμβάδες της τον εσωτερικό της κόσμο και τις εκάστοτε διαθέσεις του. «Η τέχνη είναι έκφραση του εσωτερικού κόσμου, το να έχεις ένα χαρακτηριστικό στυλ είναι σαν να λες ότι δεν υπάρχει τυχαίοτητα στη ζωή» έλεγε.

Βέβαια, ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο αγνοήθηκε ήταν ότι υπήρξε θύμα της εποχής της, όπως έλεγε ο αυστραλός κριτικός Ρόμπερτ Χιουζ. Κοινώς, της νοοτροπίας της εποχής που ήθελε τις γυναίκες αδύναμες, «θηλυκές» και μια προέκταση της ζωής των ανδρών τους.

Η Λένα, ο Τζάκσον και ο αχυρώνας

Μετά τον θάνατο του Πόλοκ η Κράσνερ ήταν μια «action widow», σύμφωνα με τον έτερο κριτικό Μπέρναρντ Χάρπερ Φρίντμαν, ο οποίος το 1972 έβαζε στο ίδιο σακί τις συντρόφους των κορυφαίων αφηρημένων εξπρεσιονιστών (ένα παρακλάδι αυτού του ζωγραφικού ιδιώματος ήταν γνωστό και ως action painting). Ήταν και η Ελέν ντε Κούνινγκ, σημαντική ζωγράφος εκτός από σύζυγος του έτερου κορυφαίου αφηρημένου εξπρεσιονιστή Βίλεμ ντε Κούνινγκ, αλλά επειδή ήταν λίγο νεότερη, όπως και η Ελεν Φρανκεντάλερ ή η Γκρέις Χάρπιγκαν, δεν πρόλαβε την ενσωμάτωσή της στη νέα γενιά των καλλιτεχνών του ιδιώματος του οποίου είχε υπάρξει μία από τις πρώτες εκπροσώπους. Εις μάτην είχε αλλάξει το όνομά της στο ανδρόγυνο «Λι» από το βαπτιστικό της «Λένα»

και το «Λενόρ», όπως είχε επικρατήσει.

Η Κράσνερ που προκαλούσε τη ζωή να αναμετρηθεί μαζί της και, όπως φαίνεται από ένα φωτογραφικό πορτρέτο της στην έκθεση, ήξερε πώς να την κοιτάζει κατάματα και αυθάδικα, είχε γεννηθεί γυναίκα σε λάθος εποχή, συγκεκριμένα στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης το 1908. Οι γονείς της ήταν Ρωσοεβραίοι οι οποίοι είχαν εγκαταλείψει το στετλ τους έξω από την Οδησό για μια καλύτερη τύχη στην Αμερική. Η ίδια ως έφηβη ήταν αποφασισμένη να φοιτήσει στο μόνο δημόσιο σχολείο που πρόσφερε καλλιτεχνική εκπαίδευση σε κορίτσια (Washington Irving High School) και εννοείται πως κατάφερε την επιδίωξή της. Μετά την ακαδημαϊκή κατάρτιση της στο Art Students League στη Νέα Υόρκη και από την τριετή μαθητεία της κοντά στον Χανς Χόφμαν, η Κράσνερ κλήθηκε να εκθέσει δουλειά της το 1941 μαζί με τον άγνωστο ακόμη Τζάκσον Πόλοκ. «Όταν είδα τους πίνακές του πήγα να πεθάνω» έλεγε το 1958. Μετά είδε και τον ίδιο, αυτόν τον νωχελικό τύπο που αγαπούσε το αλκοόλ και έμοιαζε με «υπάλληλο σε βενζινάδικο», όπως είχε πει χαρακτηριστικά γι' αυτόν ο Ντε Κούνινγκ, και τα υπόλοιπα είναι ιστορία. Παντρεύτηκαν το 1945 παρουσία δύο μαρτύρων και λίγο αργότερα μετακόμισαν στο Σπρινγκς του Ανατολικού Χάμπτον στο Λονγκ Άϊλαντ για να δημιουργήσουν την τέχνη τους. «Τον παντρεύτηκα για να γίνω καλλιτέχνης, όχι μητέρα» έλεγε όταν της έκαναν τη σταθερά κλισέ ερώτηση γιατί δεν είχαν κάνει παιδιά, τα οποία παρεμπιπτόντως ο Πόλοκ επιθυμούσε. Οι δυο τους έζησαν μα-

THE IRVING PENN FOUNDATION/BARBICAN

MARTHA HOLMES/THE LIFE PICTURE COLLECTION/GETTY IMAGES

3. Το έργο «Combat» (1965) από την έκθεση με τίτλο «Living Colour» στο Barbican του Λονδίνου.
4. Φωτογραφημένη στη Νέα Υόρκη το 1940.
5. Η Λι Κράσνερ στο στούντιό της στον αχυρώνα του Σπρινγκς το 1962, εκεί δηλαδή όπου ζωγράφιζε ο Πόλοκ μέχρι τον θάνατό του το 1956.

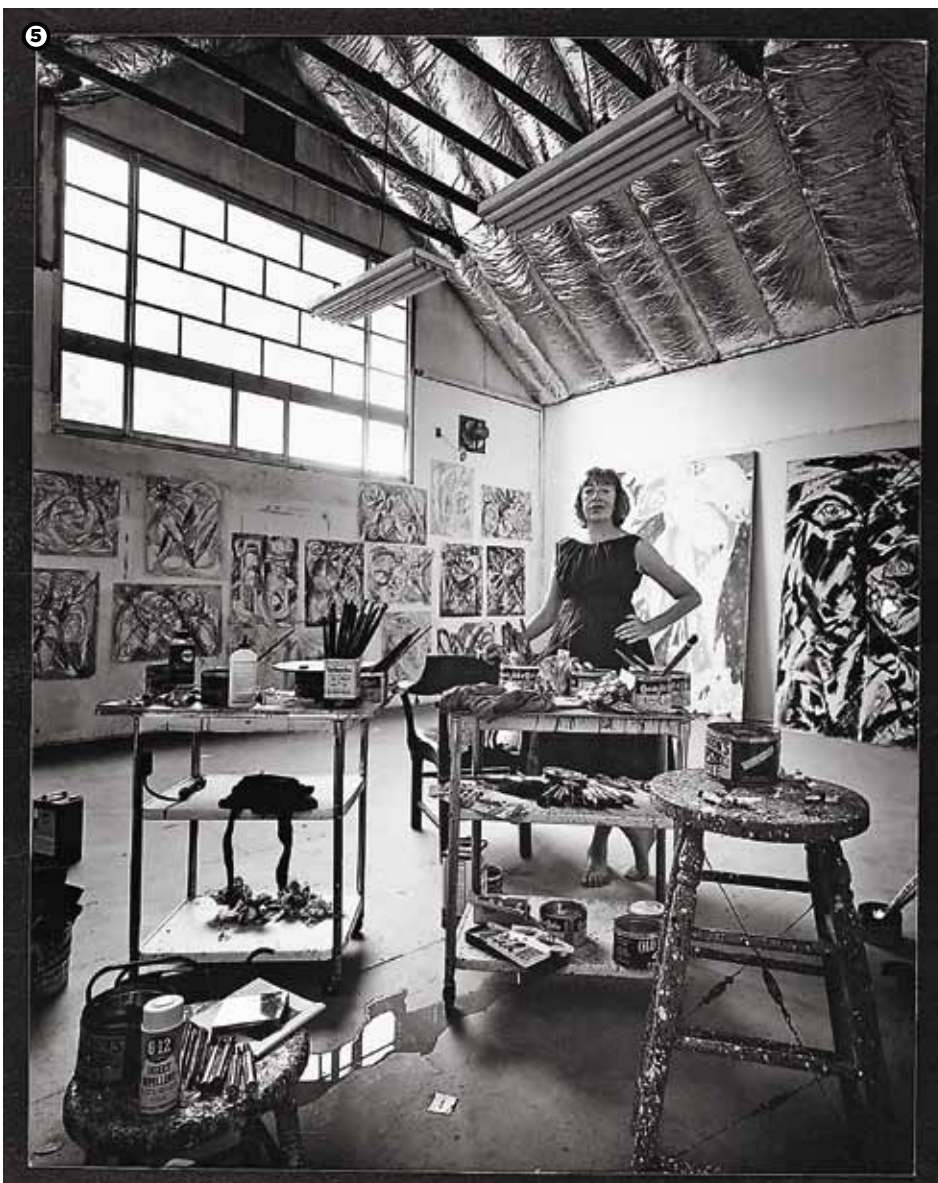
3

4

5

ζί αλλά χώρια. Εκείνος στον ευρύχωρο αχυρώνα όπου ζωγράφισε τους περίφημους drip paintings του, εκείνη σε μία από τις κρεβατοκάμαρες του σπιτιού. Είναι χαρακτηριστικό ότι για να πάει ο ένας στο στούντιο της άλλης έπρεπε να αποστείλουν πρόσκληση μεταξύ τους, αλλά, έστω κι έτσι, παρά τη μεταξύ τους απόσταση, αλληλοεπηρεάστηκαν. Κατά την κρίση ορισμένων, όπως ο αφηρημένος εξπρεσιονιστής ζωγράφος Φριτζ Μπάλτμαν, ο Πόλοκ «ήταν το δημιουργήμα της, ο προσωπικός της Φρανκενστάιν» ή, κατά τον επιμελητή του Μητροπολιτικού Μουσείου Νέας

Υόρκης Γουίλιαμ Λίμπερμαν, «η Κράσνερ ζωγράφιζε σε ένα μοντέρνο ιδίωμα όταν ο Πόλοκ ήταν ακόμη επαρχιώτης». Στο μόνο στο οποίο τον ξεπέρασε τελικά επί του πρακτέου ήταν τα χρόνια ζωής. Εκείνη έζησε περίπου τριάντα χρόνια περισσότερο από αυτόν, κατέλαβε και τον αχυρώνα μετά τον θάνατό του και γέμισε καμβάδες με χρώμα και ζωή όπως μόνο εκείνη ήξερε να κάνει.

INFO
«Lee Krasner: Living colour»: Εκθεσιακός χώρος του Barbican, Λονδίνο, έως την 1η Σεπτεμβρίου.

“Τον παντρεύτηκα για να γίνω καλλιτέχνης, όχι μητέρα” έλεγε η Κράσνερ όταν της έκαναν τη σταθερά κλισέ ερώτηση γιατί δεν είχαν κάνει παιδιά, τα οποία παρεμπιπτόντως ο Πόλοκ επιθυμούσε

BUSINESS & PLEASURE UP IN THE AIR

Επιχειρηματικά deals, shopping στις πρωτεύουσες της μόδας και διακοπές σε ιδιωτικούς παραδείσους. Οι μεγιστάνες δαπανούν δεκάδες ή και εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια προκειμένου να κάνουν δικά τους τα ιδιωτικά αεροσκάφη που τους πάνε παντού.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΖΑΧΟ ΜΟΥΛΙΝΟ

Οι επιχειρηματικές τους δραστηριότητες εκτείνονται σε ολόκληρη την υφήλιο. Από το Σίτι του Λονδίνου (που αποτελεί εμπορικό κόμβο για ομόλογα, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και συνάλλαγμα) στη Σιγκαπούρη (που μαζί με το Χονγκ Κονγκ, την Ταϊβάν και τη Νότια Κορέα αποτελούν τις τέσσερις ασιατικές «τίγρεις»), στην «αδίστακτη» Wall Street της Νέας Υόρκης (το μεγαλύτερο χρηματιστήριο του κόσμου), στη Ζυρίχη, στη Φρανκφούρτη και στο Τόκιο.

Εταιρείες-κολοσσοί της αεροναυπηγικής, όπως οι Boeing, Airbus, Gulfstream και Bombardier, καλούνται να «εκμηδενίσουν» τις αποστάσεις και συγχρόνως να ικανοποιήσουν τους απαιτητικούς πελάτες τους, οι οποίοι έχουν δαπανήσει δεκάδες εκατομμύρια ευρώ για να αποκτήσουν τα private jets τους. Κροίσοι της τεχνολογίας και της έβδομης τέχνης και billionaires των υδρογονανθράκων επιλέγουν να ταξιδεύουν με ιδιωτικά αεροπλάνα ειδικά σχεδιασμένα και εξοπλισμένα με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας.

Στις υπερπολυτελείς δερμάτινες θέσεις των περισσότερων private jets έχουν «κλείσει» deals πολλών εκατομμυρίων ευρώ και έχουν φιλοξενηθεί πολιτικοί, αρχηγοί κρατών, πρίγκιπες και βασιλείς. Τα ιδιωτικά αεροπλάνα όμως δεν εξυπηρετούν μόνο τις business, αλλά διευκολύνουν και τις «αποδράσεις» των ιδιοκτητών τους – όταν ο χρόνος «παγώνει» και δεν είναι χρήμα – σε επίγειους παραδείσους, στις Σεϋχέλλες, στις Μαλδίβες ή στην Τανζανία. Ανάμεσα στα ξένα ονόματα ιδιοκτητών private jets, όπως αυτά των Τζεφ

Μπέζος (Amazon), Λάρι Ελισον (Oracle), Ρόμαν Αμπράμοβιτς (ιδιοκτήτης της Millhouse Capital και της ποδοσφαιρικής ομάδας Chelsea FC) συγκαταλέγονται και ονόματα ισχυρών Ελλήνων, όπως αυτά των οικογενειών Λάτση και Νιάρχου. Ακολουθούν δέκα εντυπωσιακά ιδιωτικά αεροπλάνα που η αξία τους ξεκινά από τα 40 εκατ. και φτάνει τα 300 εκατ. δολάρια.

ΜΠΙΑ ΓΚΕΪΤΣ Bombardier Global Express BD-700

Ο αμερικανός επιχειρηματίας και συνιδρυτής μαζί με τον Πολ Άλεν της εταιρείας Microsoft έχει προσωπική περιουσία, σύμφωνα με το έγκυρο επιχειρηματικό περιοδικό «Forbes», που ξεπερνά τα 100 δισ. δολάρια. Έχει στην κατοχή του ένα Bombardier Global Express BD-700 κατασκευής του 2008 και χωρητικότητας 23 θέσεων, αξίας περίπου 40 εκατ. δολαρίων.

ΟΠΡΑ ΓΟΥΙΝΦΡΕΪ Gulfstream G650

Η διασημότερη παρουσιάστρια της αμερικανικής τηλεόρασης, που καθιερώθηκε μέσα από το πολυβραβευμένο talk show με τίτλο «The Oprah Winfrey Show», είναι ιδιοκτήτρια ενός Gulfstream G650 αξίας άνω των 65 εκατ. δολαρίων, που μπορεί να φιλοξενήσει 14 επιβάτες. Η Οπρα έχει περιουσία, σύμφωνα με το «Forbes», κοντά στα 2,6 δισ. δολάρια.

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΜΠΡΑΝΣΟΝ Dassault Falcon 900EX

Ο βρετανός δισεκατομμυριούχος (σύμφωνα με το «Forbes», η περιουσία του ανέρχεται στα 4,1 δισ. δολάρια) και ιδιοκτήτης του ομίλου Virgin επιλέγει να ταξιδεύει με το ιδιωτικό του αεροπλάνο τύπου Dassault Falcon 900EX, κατασκευής 2015 και αξίας 45 εκατ. δολαρίων. Το private jet του

μπορεί να φιλοξενήσει περίπου 10 επιβάτες.

ΛΑΡΙ ΕΛΙΣΟΝ Gulfstream G650

Ο αμερικανός συνιδρυτής και εκτελεστικός πρόεδρος του κολοσσού λογισμικών Oracle έχει στην κατοχή του ένα αεροπλάνο Gulfstream G650 αξίας περίπου 75 εκατ. ευρώ. Ο chief technology officer της Oracle αγόρασε το σκάφος, το οποίο διαθέτει περίπου 18 θέσεις, το 2015. Σύμφωνα με το «Forbes», η περιουσία του αγγίζει τα 66 δισ. δολάρια.

ΣΤΙΒΕΝ ΣΠΑΜΠΕΡΓΚ Gulfstream G650

Ο διάσημος σκηνοθέτης των μεγαλύτερων blockbuster αμερικανικών κινηματογραφικών ταινιών όπως, μεταξύ άλλων, «Τα σαγόνια του καρχαρία», «ΕΤ ο Εξωγήινος» και «Τζουράσικ Παρκ», είναι και αυτός ιδιοκτήτης ενός Gulfstream

1

1. Ενα κόκκινο χαλί περιμένει τον Τζεφ Μπέζος κάθε φορά που προσγειώνεται με το Gulfstream του.
2. Ετσι μοιάζει εσωτερικά το private jet του ρώσου μεγιστάνα Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ.
3. Ο Ντόναλντ Τραμπ τον Ιούνιο του 2016 στο Διεθνές Αεροδρόμιο του Πίτσμπουργκ με το ιδιωτικό του αεροπλάνο, το οποίο επιστράτευσε ουκ ολίγες φορές στο πλαίσιο της προεκλογικής καμπάνιας του.
4. Η Οπρα Γουίνφρεϊ αποβιβάζεται σε αεροδρόμιο του Σίδνεϊ με το ιδιωτικό αεροπλάνο της, το οποίο θεωρεί την αγαπημένη της πολυτέλεια.

4

2

Πριν μετακομίσει στον Λευκό Οίκο ο Ντόναλντ Τραμπ χρησιμοποιούσε ένα Boeing 757-200 που θυμίζει σε παροχές το Air Force One. Το εντυπωσιακό αεροπλάνο, κατασκευής του 1991 και αξίας 100 εκατ. δολ., διαθέτει μεταξύ άλλων μπάνιο με χρυσές βρύσες και υπνοδωμάτιο

3

G650 αξίας 70 εκατ. ευρώ και κατασκευής του 2016. Η περιουσία του αμερικανού σκηνοθέτη ανέρχεται στα 3,7 δισ. δολάρια.

ΕΛΑΝ ΜΑΣΚ Gulfstream G650 ER

Ο διευθύνων σύμβουλος και συνιδρυτής της αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla και ιδρυτής της SpaceX, με καταγωγή από τη Νότια Αφρική, διαθέτει περιουσία κοντά στα 20 δισ. δολάρια. Είχε δαπανήσει το 2015 περίπου 70 εκατ. ευρώ για να αγοράσει ένα private jet τύπου Gulfstream G650 που μπορεί να φιλοξενήσει περίπου 12 επιβάτες.

ΡΟΜΑΝ ΑΜΠΡΑΜΟΒΙΤΣ Boeing 767-33A/ER

Ο ρώσος δισεκατομμυριούχος, ιδιοκτήτης της ποδοσφαιρικής ομάδας Τσέλσι, με περιουσία που φτάνει τα 13 δισ. δολάρια, σύμφωνα με το «Forbes», ταξι-

δεύει με το προσωπικό του Boeing 767-33A/ER αξίας 180 εκατ. δολαρίων που αγόρασε το 2003. Το αεροπλάνο διαθέτει παροχές για περίπου 23 επιβάτες.

ΝΤΙΜΙΤΡΙ ΡΙΜΠΟΛΟΒΛΕΦ Airbus A319CJ

Ο ρώσος μεγιστάνας, ιδιοκτήτης του θρυλικού Σκορπιού και της ποδοσφαιρικής ομάδας AS Monaco, διαθέτει ένα υπερσύγχρονο Airbus A319CJ που κατασκευάστηκε το 2012, μπορεί να μεταφέρει περίπου 25 επιβάτες και η αξία του υπερβαίνει τα 90 εκατ. δολάρια. Σύμφωνα με το «Forbes», η περιουσία του ανέρχεται στα 6,8 δισ. δολάρια.

ΑΛΙΣΕΡ ΟΥΣΜΑΝΟΦ Airbus A340-300

Ο ρώσος δισεκατομμυριούχος, που έχει στην κατοχή του ένα από τα μεγαλύτερα γιοτ στον κόσμο, το «Dilbar», 156 μέτρων,

διαθέτει περιουσία που αγίζει τα 13 δισ. δολάρια. Ο μεγαλωμένος στην Τασκένδη κροίσος ταξιδεύει με το υπερπολυτελές αεροσκάφος του τύπου Airbus A340-300, αξίας άνω των 300 εκατ. δολαρίων, που αγόρασε το 1999.

ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ Boeing 757-200

Ο 45ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών και πολυσχιδής επιχειρηματίας πριν από την εκλογή του χρησιμοποιούσε ένα Boeing 757-200 που θυμίζει σε παροχές το Air Force One. Το εντυπωσιακό αεροπλάνο, κατασκευής του 1991, διαθέτει μεταξύ άλλων μπάνιο με χρυσές βρύσες και υπνοδωμάτιο και έχει αξία κοντά στα 100 εκατ. δολάρια. Μπορεί να μεταφέρει περισσότερους από 30 επιβάτες. Η περιουσία του Τραμπ φτάνει, σύμφωνα με το «Forbes», τα 3 δισ. δολάρια.